

Brussel, 21.11.2023
COM(2023) 747 final

2023/0428 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

**tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) van
29 oktober 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en
veerkrachtplan voor Roemenië**

{SWD(2023) 382 final}

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) van 29 oktober 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Roemenië

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹, en met name artikel 20, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Nadat Roemenië op 31 mei 2021 zijn nationale herstel- en veerkrachtplan had ingediend, heeft de Commissie de Raad een voorstel voor een positieve beoordeling voorgelegd. De Raad heeft de positieve beoordeling goedgekeurd door middel van het uitvoeringsbesluit van de Raad van 29 oktober 2021² (het “uitvoeringsbesluit van de Raad”).
- (2) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun van elke lidstaat uiterlijk op 30 juni 2022 worden geactualiseerd volgens de daarin vastgestelde methode. Op 30 juni 2022 heeft de Commissie de bijgewerkte resultaten van die update aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.
- (3) Op 8 september 2023 heeft Roemenië bij de Commissie een gewijzigd nationaal herstel- en veerkrachtplan ingediend, met inbegrip van een REPowerEU-hoofdstuk overeenkomstig artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241.
- (4) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan wordt ook rekening gehouden met de geactualiseerde maximale financiële bijdrage overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Het plan bevat een met redenen omkleed verzoek aan de Commissie om de Raad voor te stellen het uitvoeringsbesluit van de Raad overeenkomstig artikel 21, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 te wijzigen omdat het herstel- en veerkrachtplan door objectieve omstandigheden gedeeltelijk niet langer haalbaar is. De door Roemenië ingediende wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan hebben betrekking op 56 maatregelen.

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

² ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1.

- (5) Op 14 juli 2023 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen aan Roemenië gericht. De Raad heeft Roemenië met name aanbevolen het begrotingsbeleid voort te zetten in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 18 juni 2021, opdat uiterlijk in 2024 een einde komt aan het buitensporige overheidstekort in Roemenië en de externe positie van Roemenië wordt versterkt. Ook werd Roemenië aanbevolen om de geldende energiesteunmaatregelen zo snel mogelijk in 2023 en 2024 af te bouwen en de besparingen te gebruiken om het overheidstekort terug te dringen. Indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, heeft de Raad Roemenië aanbevolen ervoor te zorgen dat deze gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair betaalbaar zijn en stimulansen voor energiebesparing behouden. De Raad heeft Roemenië verder aanbevolen nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Ook werd aanbevolen te zorgen voor effectief bestuur en de administratieve capaciteit te versterken, zodat het herstel- en veerkrachtplan snel en gestaag kan worden uitgevoerd en het cohesiebeleid snel in de praktijk kan worden gebracht. Daarnaast beval de Raad Roemenië aan de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de energietransitie te versnellen, met name door hernieuwbare energie sneller in te zetten en de netcapaciteit te verbeteren, zodat nieuwe capaciteit op de markt kan opereren en de energie-efficiëntie en de ambitie van de renovatie van gebouwen kan worden verhoogd, onder meer door betere toegang tot informatie en duurzame financieringsopties. Tot slot werd Roemenië aanbevolen om de beleidsinspanningen op te voeren die gericht zijn op het aanbieden en verwerven van de vaardigheden die nodig zijn voor de groene transitie.
- (6) De indiening van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De samenvatting van de raadplegingen is samen met het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan ingediend. Krachtens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren.

Actualisering op basis van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241

- (7) In het door Roemenië ingediende gewijzigde herstel- en veerkrachtplan zijn acht maatregelen geactualiseerd om rekening te houden met de geactualiseerde maximale financiële bijdrage. Roemenië heeft toegelicht dat, aangezien de maximale financiële bijdrage daalde van 14 244 851 992 EUR³ tot 12 125 664 294 EUR⁴, verscheidene investeringen werden gewijzigd, overgedragen of het niveau van de vereiste uitvoering ervan werd verlaagd ten opzichte van het oorspronkelijke plan, voor een totaalbedrag

³ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Roemenië in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

⁴ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Roemenië in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

van 2 119 187 698 EUR, wat overeenstemt met de verlaging van de maximale financiële bijdrage.

- (8) Deze wijzigingen hebben betrekking op maatregelen in het kader van de componenten C2 – Bossen en bescherming van de biodiversiteit, C4 – Duurzaam vervoer, C6 – Energie, C7 – Digitale transformatie, C10 – Lokale fondsen, C12 – Gezondheidszorg, en C15 – Onderwijs. Met name de streefdoelen 25 en 26 in investering C2.I1 – Nationale bebossings- en herbebossingscampagne, met inbegrip van stedelijke bossen – zijn verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering; mijlpalen 72 en 73 en streefdoelen 74 en 75 van investering C4.I1 – Modernisering en vernieuwing van spoorweginfrastructuur – zijn gewijzigd; streefdoel 173 van investering C7.I8 – Gekwalificeerde elektronische identiteitskaart en digitale handtekening – is verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering en streefdoel 174 is gewijzigd om de geactualiseerde inhoud van de maatregel weer te geven; streefdoelen 302, 305 en 306, en mijlpaal 304, van investering C10.I1 – Duurzame stedelijke mobiliteit – zijn geschrapt, en doelstelling 303 is verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering; streefdoelen 367 en 372 van investering C12.I1 – Ontwikkeling van medische preziekenhuisinfrastructuur – zijn verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering; streefdoel 377 van investering C12.I2 – Ontwikkeling van openbare ziekenhuisinfrastructuur – is verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering; mijlpaal 458 en streefdoel 459 in investering C15.I2 – Opzetten, uitrusten en operationeel maken van 412 aanvullende diensten voor kansarme groepen – zijn verlaagd wat betreft het niveau van de vereiste uitvoering.

Wijzigingen op basis van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241

- (9) De wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan die Roemenië op grond van objectieve omstandigheden heeft ingediend, hebben betrekking op 48 maatregelen.
- (10) Roemenië heeft toegelicht dat 16 maatregelen vanwege beperkingen in de toeleveringsketen, in sommige gevallen gecombineerd met een hoge inflatie, niet meer volledig haalbaar zijn binnen de termijn die in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan was voorzien. Deze hebben betrekking op respectievelijk streefdoelen 5, 6, 7 en 8 van investering C1.I1 – Uitbreiding van de water- en rioleringsystemen in agglomeraties met meer dan 2 000 inwonerequivalenten, waaraan prioriteit wordt gegeven in het versnelde plan voor naleving van de Europese richtlijnen; streefdoelen 11 en 12 van investering C1.I2 – Opvang van afvalwater in agglomeraties met minder dan 2 000 inwoners die het bereiken van een goede toestand van waterlichamen verhinderen en/of natuurlijke beschermde gebieden aantasten; streefdoel 13 van investering C1.I3 – Ondersteuning van de aansluiting van de lage-inkomensbevolking op bestaande watervoorzienings- en rioleringsnetwerken; streefdoelen 14, 15, 17 en mijlpaal 16 van investering C1.I4 – Aanpassing aan de klimaatverandering door automatisering en digitalisering van de waterafvoer- en opslagapparatuur van bestaande ophopingen om het ecologische debiet te waarborgen, de zekerheid van de watervoorziening voor de bevolking te vergroten en het risico op overstromingen te beperken, in het kader van component C1 – Waterbeheer; streefdoel 58 van investering C3.I3b – Luchtkwaliteit-, radioactiviteits- en geluidsbewakingsapparatuur voor het Nationaal Agentschap voor Milieubescherming, in het kader van component C3 – Afvalbeheer; mijlpalen 95 en 96 en streefdoelen 101, 102, 103, 104, 105 en 106 van investering C5.I1 – Oprichting van een fonds voor renovatiegolven ter financiering van werkzaamheden ter verbetering van de energie-efficiëntie van het bestaande gebouwenbestand, in het kader van component C5 – Renovatiegolf; mijlpalen 129 en 130 en streefdoelen 131 en 132 van investering C6.I2

– Infrastructuur voor de distributie van hernieuwbare gassen (waarbij bij wijze van overgangsmaatregel aardgas wordt gebruikt in combinatie met groene waterstof), alsmede productiecapaciteit voor groene waterstof en/of het gebruik ervan voor elektriciteitsopslag, in het kader van component C6 – Energie; streefdoelen 295 en 296 van investering C10.I1 – Duurzame stedelijke mobiliteit; streefdoelen 318 en 319 van investering C10.I2 – Bouw van huisvesting voor jongeren en voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en het onderwijs; streefdoelen 321 en 322 van investering C10.I3 – Gemiddeld herstel van openbare gebouwen ter verbetering van de openbare dienstverlening door bestuurlijke territoriale eenheden; streefdoelen 324 en 325 van investering C10.I4 – Ontwikkeling/actualisering in GIS-formaat van documenten inzake ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige planning, in het kader van component C10 – Lokale fondsen; mijlpaal 336 en streefdoel 337 van investering C11.I2 – Modernisering/creatie van musea en gedenktekens; mijlpaal 340 van hervorming C11.R2 – Kader voor de operationalisering van fietsroutes op nationaal niveau; mijlpaal 342 en streefdoel 343 van investering C11.I4 – Uitvoering van 3 000 km fietsroutes, in het kader van component C11 – Toerisme en cultuur; streefdoelen 486, 487 en 488 van investering C15.I10 – Ontwikkeling van het netwerk van groene-scholen en aankoop van groene minibussen; streefdoelen 503, 504, 505 en 506 van investering C15.I17 – Zorgen voor universitaire infrastructuur (huizen, kantines, recreatiefaciliteiten), in het kader van component C15 – Onderwijs. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht om een verlenging van het tijdschema voor de uitvoering van deze maatregelen en om een verlaging van het niveau van de vereiste uitvoering van enkele van de overeenkomstige mijlpalen en streefdoelen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (11) Roemenië heeft toegelicht dat als gevolg van beperkingen aan de aanbodzijde, zoals onverwachte vertragingen bij de afronding van de aanbestedingsprocedures of onvoldoende vraag, zeven maatregelen niet meer volledig haalbaar zijn. Deze betreffen: streefdoel 18 van investering C1.I5 – Passende toewijzing van stroomgebiedadministraties voor toezicht op, preventie van en reactie op noodsituaties, in het kader van component C1 – Waterbeheer; streefdoel 39 van investering C2.I4 – Geïntegreerde investeringen voor de ecologische wederopbouw van habitats en de instandhouding van soorten die verband houden met weiden, aquatische en waterafhankelijke gebieden, in het kader van component C2 – Bossen en bescherming van de biodiversiteit; mijlpalen 135 en 136 en streefdoelen 137, 138 en 139 van investering C6.I4 – Industriële productieketen en/of assemblage en/of recycling van batterijen, cellen en fotonvoltaïsche panelen (met inbegrip van hulpapparatuur), alsmede nieuwe opslagcapaciteit voor elektriciteit, en streefdoel 141 van investering C6.I5 – Het waarborgen van energie-efficiëntie in de industriële sector, in het kader van component C6 – Energie; mijlpaal 334 en streefdoel 335 van investering C11.I1 – Promotie van de 12 toeristische/culturele routes, in het kader van component C11 – Toerisme en cultuur; streefdoelen 466 en 467 van investering C15.I4 – Ondersteuning van onderwijsinstellingen met een hoog risico op voortijdige schoolverlaters en streefdoel 482 van investering C15.I9 – Zorgen voor digitale apparatuur en middelen voor scholen, in het kader van component C15 – Onderwijs. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht het niveau van de vereiste uitvoering van de overeenkomstige mijlpalen en streefdoelen van deze maatregelen te verlagen, enkele tussentijdse streefdoelen te schrappen of de beschrijving van de maatregelen te wijzigen, en moet het uitvoeringsbesluit van de Raad dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (12) Roemenië heeft toegelicht dat 21 maatregelen zijn gewijzigd om betere alternatieven uit te voeren, om zo de oorspronkelijke ambitie van de maatregelen te bereiken. Deze betreffen: mijlpaal 41 van investering C2.I5 – Geïntegreerde systemen ter beperking van overstromingsrisico's in bosstroomgebieden, in het kader van component C2 – Bossen en bescherming van de biodiversiteit; mijlpaal 45 van hervorming C3.R1 – Verbetering van de governance op het gebied van afvalbeheer om de overgang naar de circulaire economie te versnellen; streefdoelen 48, 49, 52 en 53 van investering C3.I1 – Ontwikkeling, modernisering en voltooiing van geïntegreerde systemen voor het beheer van stedelijk afval op districtsniveau of op het niveau van de stad/gemeente in het kader van component C3 – Afvalbeheer; mijlpalen 59, 60 en 66 en streefdoel 64 van hervorming C4.R1 – Duurzaam vervoer, decarbonisatie en verkeersveiligheid; mijlpalen 86 en 87 en streefdoelen 88 en 89 van investering C4.I4 – Ontwikkeling van het ondergrondse vervoersnetwerk in de gemeenten Boekarest en Cluj-Napoca, in het kader van component C4 – Duurzaam vervoer; mijlpaal 167 van investering C7.I5 – Digitalisering op milieugebied in het kader van component C7 – Digitale transformatie; mijlpaal 209 van hervorming C8.R5 – Oprichting en operationalisering van de Nationale Ontwikkelingsbank, mijlpaal 214 van hervorming C8.R6 – Hervorming van het openbare pensioenstelsel; en mijlpaal 231 en streefdoel 232 van investering C8.I4 – Invoering van elektronische douane in het kader van component C8 – Belasting- en pensioenhervormingen; mijlpaal 246 van investeringen C9.I1 – Digitale platforms voor transparantie van wetgeving, ontbureaucratisering en vereenvoudiging van de procedures voor het bedrijfsleven, streefdoelen 267 en 269 van investeringen C9.I4 – Grensoverschrijdende en meerlandenprojecten – Lagestroomprocessors en halfgeleiderchips; streefdoel 283 van investering C9.I7 – Excellentie versterken en de deelname van Roemenië aan partnerschappen en missies in Horizon Europa ondersteunen, in het kader van component C9 – Bedrijfsondersteuning, onderzoek, ontwikkeling en innovatie; mijlpaal 420 van hervorming C14.R4 – Ontwikkeling van een eerlijk unitair beloningssysteem in de publieke sector, in het kader van component C14 – Goed bestuur; mijlpaal 452 van hervorming C.15.R1 – Uitwerking en goedkeuring van het wetgevingspakket voor de uitvoering van het project “Educated Romania”; streefdoel 457 van investering C15.I1 – Bouw, uitrusting en operationalisering van 110 crèches; mijlpaal 479 van hervorming C15.R5 – Goedkeuring van het wetgevingskader voor de digitalisering van het onderwijs; mijlpalen 489 en 490 en streefdoelen 491 en 492 van investering C15.I11 – Voorzieningen voor pre-universitaire klaslokalen en schoollaboratoria/workshops; mijlpaal 495 van hervorming C15.R7 – Hervorming van het bestuur van het pre-universitair onderwijs en professionalisering van management; mijlpaal 498 van investering C15.I15 – Onlineschool: Evaluatieplatform en ontwikkeling van inhoud; mijlpaal 501 van investering C15.I16 – Digitalisering van universiteiten en hun voorbereiding op de digitale beroepen van de toekomst, en streefdoel 507 van investering C15.I18 – Opleidings- en coachingsprogramma voor schoolmanagers en inspecteurs, in het kader van component C15 – Onderwijs. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht om de beschrijving van de maatregelen en van de overeenkomstige mijlpalen en streefdoelen aan te passen, en moet het uitvoeringsbesluit van de Raad dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (13) Roemenië heeft toegelicht dat één maatregel niet meer volledig haalbaar is binnen het oorspronkelijk geplande tijdschema of vertraging heeft opgelopen en dat er wijzigingen nodig zijn om aan de gewijzigde wettelijke eisen te voldoen. Het gaat om: mijlpaal 349 en streefdoel 350 van investering C11.I7 – Versnellen van de

digitalisering van filmproductie en -distributie, in het kader van component C11 – Toerisme en cultuur. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht het tijdschema voor de uitvoering ervan te verlengen of de beschrijving van de maatregelen en van de overeenkomstige mijlpalen en streefdoelen te wijzigen, en moet het uitvoeringsbesluit van de Raad dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (14) Roemenië heeft toegelicht dat twee maatregelen vanwege het gebrek aan vraag als gevolg van de hoge inflatie en de onzekere economische context als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne niet meer haalbaar zijn binnen het tijdschema en de geraamde kosten van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Het gaat om streefdoel 285 van investering C9.I9 – Steun voor houders van excellentiecertificaten die zijn ontvangen in het kader van de Marie Skłodowska Curie-prijs voor individuele beurzen, in het kader van component C9 – Bedrijfsondersteuning, onderzoek, ontwikkeling en innovatie; streefdoel 330 van hervorming C11.R1 – Operationalisering van organisaties voor bestemmingsmanagement (DMO's), in het kader van component C11 – Toerisme en cultuur. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht het tijdschema voor de uitvoering ervan te verlengen, de beschrijving van de maatregelen te wijzigen en de overeenkomstige mijlpalen en streefdoelen te verlagen, en moet het uitvoeringsbesluit van de Raad dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (15) Roemenië heeft toegelicht dat het vanwege de ongunstige omstandigheden op de energiemarkt na de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne niet langer mogelijk is om één maatregel volledig uit te voeren om de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening te waarborgen, rekening houdend met de bepalingen in de wet inzake decarbonisatie die op grond van het tweede betalingsverzoek in het kader van mijlpaal 113 zijn beoordeeld. Dit betreft streefdoelen 115 en 119 van hervorming C6.R1 – Hervorming van de elektriciteitsmarkt, vervanging van steenkool in de energiemix en steun voor een wet- en regelgevingskader voor particuliere investeringen in de productie van hernieuwbare elektriciteit in het kader van component C6 – Energie. Op grond hiervan heeft Roemenië verzocht om de beschrijving van de maatregel en van de overeenkomstige streefdoelen aan te passen, en moet het uitvoeringsbesluit van de Raad dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (16) Voorts heeft Roemenië verzocht de middelen die zijn vrijgekomen als gevolg van het schrappen of terugschroeven van maatregelen uit hoofde van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241, voor een totaal bedrag van 577 082 830 EUR, te gebruiken om twee nieuwe maatregelen op te nemen in het kader van component 16 – REPowerEU: investering C16. I6 – Proefproject voor de installatie van 20 MW aan drijvende zonnepanelen op irrigatiekanalen en investering C16.I7 – Subsidievoucherregeling voor het verbeteren van de energie-efficiëntie van huishoudens.
- (17) De Commissie is van oordeel dat de door Roemenië aangevoerde redenen de actualisering overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 en de wijziging op grond van artikel 21, lid 2, van die verordening rechtvaardigen.

Correctie van schrijffouten

- (18) In de tekst van het uitvoeringsbesluit van de Raad zijn 17 schrijffouten vastgesteld die gevolgen hebben voor 17 mijlpalen en streefdoelen en 16 maatregelen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet worden gewijzigd om de schrijffouten te corrigeren die niet overeenstemmen met de inhoud van het herstel- en veerkrachtplan dat op 31 mei 2021 bij de Commissie is ingediend, zoals overeengekomen tussen de Commissie en Roemenië. Deze schrijffouten hebben betrekking op: streefdoel 55 van

investering C3.I2 – Ontwikkeling van infrastructuur voor mest- en ander composteerbaar beheer van landbouwfval in het kader van component C3 – Afvalbeheer; mijlpaal 79 van hervorming C4.R2 – Prestatiegebaseerd kwaliteitsbeheer in het vervoer — Verbetering van de institutionele capaciteit en de corporate governance, in het kader van component C4 – Duurzaam vervoer; streefdoel 134 van investering C6.I3 – Ontwikkeling van flexibele en hoogrenderende gasgestookte warmtekrachtkoppeling (WKK) in stadsverwarming met het oog op een diepe decarbonisatie, in het kader van component 6 – Energie; mijlpalen 164 en 166 van investering C7.I4 – Digitalisering van het gerechtelijk apparaat, mijlpaal 167 van investering C7.I5 – Digitalisering op milieugebied, en streefdoel 185 van investering C7.I16 – Opleidingsprogramma voor geavanceerde digitale vaardigheden voor ambtenaren, in het kader van component 7 – Digitale transformatie; mijlpaal 217 van investering C8.I1 – Het vergemakkelijken van de naleving door belastingplichtigen door de ontwikkeling van digitale diensten, en mijlpaal 226a van investering C8.I2 – Verbetering van de belasting- en belastingadministratieprocessen, onder meer door de invoering van geïntegreerd risicobeheer, in het kader van component 8 – Belasting- en pensioenhervormingen; mijlpaal 241 van hervorming C9.R1 – Transparantie van wetgeving, ontbureaucratisering en vereenvoudiging van de procedures voor het bedrijfsleven en mijlpaal 256 van investering C9.I2 – Financiële instrumenten voor de particuliere sector, in het kader van component 9 – Bedrijfsondersteuning, onderzoek, ontwikkeling en innovatie; mijlpaal 317 van investering C10.I2 – Bouw van huisvesting voor jongeren en voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en het onderwijs; mijlpaal 328 van hervorming C11.R1 – Operationalisering van organisaties voor bestemmingsmanagement (DMO's), in het kader van component C11 – Toerisme en cultuur; mijlpaal 384 van hervorming C13.R3 – Implementatie van het minimale inclusie-inkomen (VMI), in het kader van component 13 – Sociale hervormingen; mijlpaal 439 van hervorming C14.R9 – Verbeteren van het procedurele kader voor de toepassing van de beginselen van corporate governance in staatsbedrijven, in het kader van component 14 – Goed bestuur; streefdoel 474 van investering C15.I6 – Ontwikkeling van 10 regionale consortia en ontwikkeling en uitrusting van 10 beroepschamussen; streefdoel 497 van investering C15.I14 – Uitrusten van praktijkworkshops op scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding, in het kader van component 15 – Onderwijs. Deze correcties hebben geen gevolgen voor de uitvoering van de betrokken maatregelen.

Het REPowerEU-hoofdstuk op basis van artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241

- (19) Het REPowerEU-hoofdstuk omvat twee hervormingen en zeven investeringen. Het REPowerEU-hoofdstuk van Roemenië zal naar verwachting een blijvend effect hebben op het verminderen van het verbruik van fossiele brandstoffen en de broeikasgasemissies en op de toename van het gebruik van hernieuwbare energie, wat zal bijdragen aan de vermindering van de kwetsbaarheid tijdens het winterseizoen.
- (20) Het hoofdstuk bevat een belangrijke hervorming om de aanwijzing van gebieden voor versnelde uitrol te vergemakkelijken, wat naar verwachting de installatie van nieuwe hernieuwbare- energiecentrales zal stimuleren. Deze hervorming wordt aangevuld met twee investeringen die gericht zijn op het inzetten van hernieuwbare energie. Een investering daarvan, investering C6.I1 – Nieuwe capaciteit voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, in het kader van component 6 – Energie, werd overgeheveld naar het REPowerEU-hoofdstuk overeenkomstig artikel 21 quater, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241.

- (21) Het plan omvat ook een hervorming om een éénloketsysteem op te zetten, dat informatie en bijstand moet bieden aan particulieren als het gaat om installaties voor hernieuwbare energie en renovaties op het gebied van energie-efficiëntie. Hiermee wordt een eerste stap gezet om personen die getroffen worden door energiearmoede en kwetsbare energieverbruikers tegemoet te komen. Deze hervorming wordt aangevuld met een investering om zonne-energie in te zetten op daken van woongebouwen en twee investeringen om de energie-efficiëntie in het land te verbeteren door respectievelijk openbare gebouwen en privéwoningen te renoveren. Bij laatstgenoemde investeringen in energie-efficiëntie voor de renovatie van particuliere woningen wordt prioriteit gegeven aan energiearme huishoudens en kwetsbare energieconsumenten, om energiearmoede aan te pakken. De investering bestaat uit een subsidievoucherregeling voor renovaties op het gebied van energie-efficiëntie alsook de installatie van zonnepanelen op daken. De begunstigen krijgen gerichte hulp vanuit het éénloketsysteem dat in het kader van een hervorming is opgezet.
- (22) Het REPowerEU-hoofdstuk omvat ook een investering om het onderhoud, de efficiëntie en de cyberveiligheid van het elektriciteitstransmissienet te verbeteren, de aansluiting van nieuwe hernieuwbare-energiecentrales te vergemakkelijken en de veerkracht en betrouwbaarheid van de infrastructuur te verbeteren.
- (23) Het REPowerEU-hoofdstuk omvat ook een investering in opleidingen voor werknemers op het gebied van vaardigheden op het gebied van groene energie.
- (24) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, waaronder het REPowerEU-hoofdstuk, beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241.

Evenwichtige respons die bijdraagt aan de zes pijlers

- (25) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.1 van bijlage V daarbij, vormt het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan de betrokken lidstaat.
- (26) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, samen met het REPowerEU-hoofdstuk, heeft alleen gevolgen voor de oorspronkelijke beoordeling van de bijdrage van het herstel- en veerkrachtplan aan de eerste pijler inzake de groene transitie, zoals uiteengezet in het uitvoeringsbesluit van de Raad van 29 oktober 2021. Wat de andere pijlers betreft, hebben de aard en omvang van de wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan geen gevolgen voor de vorige beoordeling dat het plan in hoge mate een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie vormt, noch voor de passende bijdrage ervan tot elk van de zes pijlers in artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241.
- (27) Wat de eerste pijler betreft, dragen de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk bij tot de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen voor 2030 van de Unie en de doelstelling van EU-klimaatneutraliteit tegen 2050, waarbij ernaar wordt gestreefd de invoering van hernieuwbare energiebronnen te versnellen door maatregelen in te voeren voor het stroomlijnen van de vergunnings- en administratieve procedures. Van alle maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk wordt verwacht dat ze aanzienlijk

zullen bijdragen aan de groene transitie en aan het aanpakken van de bijbehorende uitdagingen.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

- (28) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V daarbij, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de relevante landspecifieke aanbevelingen aan Roemenië, met inbegrip van begrotingsaspecten daarvan en de aanbevelingen overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011, of uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die de Commissie in het kader van het Europees Semester officieel heeft goedgekeurd.
- (29) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan wordt met name rekening gehouden met de landspecifieke aanbevelingen die formeel zijn vastgesteld door de Raad voorafgaand aan de beoordeling van het gewijzigde plan door de Commissie. Aangezien de maximale financiële toewijzing voor Roemenië als gevolg van de actualisering is gedaald, zijn de aanbevelingen van 2022 en 2023 die geen verband houden met energie-uitdagingen niet meegenomen in de algehele beoordeling.
- (30) Na de voortgang bij de uitvoering van alle relevante landspecifieke aanbevelingen te hebben beoordeeld als onderdeel van het Europees Semester 2023, komt de Commissie tot de bevinding dat aanbeveling 2020.3.1 over het waarborgen van liquiditeitssteun voor de economie ten gunste van huishoudens en bedrijven volledig is uitgevoerd. Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt met betrekking tot aanbeveling 2020.2.1 over het bieden van adequate inkomensvervanging en aanbeveling 2019.2.1 over het vrijwaren van de financiële stabiliteit en de robuustheid van de banksector.
- (31) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan omvat een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een aanzienlijk deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn beschreven in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het Europees Semester tot Roemenië heeft gericht, met name op het gebied van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en het pensioenstelsel, de gezondheidszorg, het openbaar bestuur, het ondernemingsklimaat, het onderwijs en de groene en digitale transitie. Door de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan naar verwachting ook bijdragen tot het corrigeren van de onevenwichtigheden waarmee Roemenië te kampen heeft en die in 2019, 2020 en 2023 in de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 zijn vastgesteld, met name wat betreft de externe rekeningen, die verband houden met grote overheidstekorten.
- (32) Aangezien Roemenië nog steeds ten volle zijn niveau van ambitie handhaaft voor de investeringen en hervormingen, veranderen de wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië niets aan de eerdere beoordeling dat het herstel- en veerkrachtplan ertoe bijdraagt dat alle of een significant deel van de landspecifieke aanbevelingen doeltreffend worden aangepakt. Daarnaast versterkt het REPowerEU-hoofdstuk de ambitie van het plan wat betreft de meeste relevante landspecifieke aanbevelingen op het gebied van energie (LSA's 2023.3 en 2022.3), met name om de

afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de energietransitie te versnellen.

- (33) Verschillende maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk (component C16) zijn gericht op een snellere invoering van hernieuwbare energie. Deze omvatten hervormingen C16.R1 – Creëren van een rechtskader voor het gebruik van staatsgrond als gebieden voor versnelde investeringen in hernieuwbare energiebronnen – en C16.R2 – Opzetten van een éénloketsysteem om energieadviesdiensten te verlenen voor renovaties op het gebied van energie-efficiëntie en energieproductie uit hernieuwbare bronnen voor prosumenten – en investeringen C16.I2 – Nieuwe capaciteit voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, C16.I4 – Subsidievoucherregeling voor het versnellen van de inzet van hernieuwbare energie door huishoudens, en C16.I6 – Proefproject voor de installatie van 20 MW aan drijvende zonnepanelen op irrigatiekanalen. Bovendien zijn hervorming C16.R1 – Creëren van een rechtskader voor het gebruik van staatsgrond als gebieden voor versnelde investeringen in hernieuwbare energiebronnen – en investering C16.I5 – Digitalisering, efficiënter maken en moderniseren van het nationale elektriciteitstransmissienetwerk – gericht op het verbeteren van de netcapaciteit, zodat de nieuw gebouwde capaciteit sneller op het netwerk kan worden aangesloten. Maatregelen C16.R2 – Opzetten van een éénloketsysteem om energieadviesdiensten te verlenen voor renovaties op het gebied van energie-efficiëntie en energieproductie uit hernieuwbare bronnen voor prosumenten, C16.I3 – Verbetering van de energie-efficiëntie van openbare gebouwen, en C16.I7 – Subsidievoucherregeling voor het verbeteren van de energie-efficiëntie van huishoudens – helpen het tempo en de ambitie van renovaties te verhogen om de energie-efficiëntie van het gebouwenbestand te bevorderen. De introductie van renovatiekantoren in het kader van maatregel C16.R2 – Opzetten van een éénloketsysteem om energieadviesdiensten te verlenen voor renovaties op het gebied van energie-efficiëntie en energieproductie uit hernieuwbare bronnen voor prosumenten – is specifiek gericht op de aanbeveling om betere toegang te bieden tot informatie en duurzame financieringsopties. Tot slot draagt investering C16.I1 – Training voor vaardigheden op het gebied van groene energie – bij aan het aanbieden en verwerven van vaardigheden en competenties die nodig zijn voor de groene transitie.

Bijdrage aan het groeipotentieel, het scheppen van banen en de economische, sociale en institutionele veerkracht

- (34) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.3 van bijlage V daarbij, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op de versterking van het groeipotentieel, op het scheppen van banen en op de economische, sociale en institutionele veerkracht van Roemenië, waarmee wordt bijgedragen tot de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer door de bevordering van beleid inzake kinderen en jongeren, en op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis, waardoor de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie worden bevorderd.
- (35) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, draagt nog steeds bij aan de economische cohesie en blijft de zwakke punten van de economie in overeenstemming met de oorspronkelijke beoordeling aanpakken. Naast de maatregelen in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan zullen maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting ook bijdragen aan

duurzame groei. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de ondersteuning van groene vaardigheden en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen.

- (36) De wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan hebben geen invloed op de bijdrage van het plan aan de sociale cohesie. Het gewijzigde plan bevat nog steeds maatregelen om reeds lang bestaande sociale problemen aan te pakken, zoals het reactievermogen en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg en langdurige zorg, en de toegang tot diensten voor kinderen in kwetsbare gemeenschappen en personen met een handicap. Verwacht wordt dat de maatregelen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan verder zullen helpen bij de verwezenlijking van het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten, dat op 7 mei 2021 tijdens de top van Porto is goedgekeurd, en dat ze zullen bijdragen aan het verbeteren van de niveaus van de indicatoren van het sociale scorebord.

Geen ernstige afbreuk doen

- (37) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.4 van bijlage V daarbij, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad⁵ (het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”).
- (38) In het gewijzigde plan wordt de naleving van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” beoordeeld aan de hand van de methodologie die is uiteengezet in de technische richtsnoeren van de Commissie over de toepassing van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” in het kader van de verordening betreffende de herstel- en veerkrachtfaciliteit (C(2023) 6454 final). Wijzigingen die in het kader van de herziening van het herstel- en veerkrachtplan in maatregelen zijn aangebracht, hebben geen invloed op de beoordeling die is uitgevoerd voor de oorspronkelijke versie van het herstel- en veerkrachtplan, die hetzelfde blijft.
- (39) Roemenië heeft voor de nieuwe hervormingen en investeringen een systematische beoordeling van elke maatregel aan de hand van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” verstrekt. Waar nodig zijn in de relevante mijlpalen en streefdoelen specifieke waarborgen opgenomen om ervoor te zorgen dat het beginsel van “geen ernstige afbreuk doen” wordt nageleefd. Op basis van de door Roemenië verstrekte informatie kan worden geconcludeerd dat het plan er naar verwachting voor zal zorgen dat geen van de maatregelen ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852.
- (40) Geen enkele maatregel van het REPowerEU-hoofdstuk valt onder artikel 21 quater, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241.

Bijdrage aan de REPowerEU-doelstellingen

- (41) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) bis, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.12 van bijlage V daarbij, zal het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting daadwerkelijk en in hoge mate (score A) bijdragen tot energiezekerheid, de diversificatie van de energievoorziening van de Unie, een toename van het gebruik van

⁵ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

hernieuwbare energiebronnen en van de energie-efficiëntie, een verhoging van de opslagcapaciteit voor energie of tot de noodzakelijke vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen vóór 2030.

- (42) Het REPowerEU-hoofdstuk van Roemenië zal naar verwachting een blijvend effect hebben op de vermindering van het verbruik van fossiele brandstoffen en de broeikasgasemissies en op de toename van het gebruik van hernieuwbare energie door de installatie van nieuwe capaciteit voor hernieuwbare energiebronnen en renovaties op het gebied van energie-efficiëntie te stimuleren, ook bij energiearme en kwetsbare energieconsumenten. Dit wordt aangevuld met een éénloketsysteem dat informatie en hulp biedt aan prosumënten. Deze maatregelen zullen naar verwachting bijdragen aan de doelstellingen die zijn vastgelegd in artikel 21 quater, lid 3, punten b), d) en e), van Verordening (EU) 2021/241.
- (43) Bovendien is een maatregel in het REPowerEU-hoofdstuk gericht op het verbeteren van het onderhoud, de efficiëntie en de cyberveiligheid van het transmissienetwerk, waardoor de aansluiting van nieuwe hernieuwbare-energiecentrales wordt vergemakkelijkt en de veerkracht en betrouwbaarheid van de infrastructuur worden verbeterd. Dit zal naar verwachting bijdragen aan de doelstellingen die zijn vastgelegd in artikel 21 quater, lid 3, punten b) en e), van Verordening (EU) 2021/241. De invoering van subsidievoucherregelingen voor het verbeteren van de energie-efficiëntie van huishoudens en het inzetten van hernieuwbare energie, waarbij kwetsbare huishoudens voorrang moeten krijgen, zal naar verwachting bijdragen aan de doelstelling om energiearmoede aan te pakken, zoals vastgelegd in artikel 21 quater, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241.
- (44) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting ook bijdragen aan een versnelde omscholing van de beroepsbevolking naar groene vaardigheden, zoals bepaald in artikel 21 quater, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241, met de nadruk op de ontwikkeling van vaardigheden in schone technologieën die nodig zijn voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Maatregelen met een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect

- (45) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) ter, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.13 van bijlage V daarbij, wordt verwacht dat de in het REPowerEU-hoofdstuk opgenomen maatregelen in hoge mate (score A) een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect zullen hebben.
- (46) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting bijdragen tot het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en de vraag naar energie. Verschillende maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk ondersteunen met name de inzet van hernieuwbare energiebronnen en de vermindering van de vraag naar energie in gebouwen. Het hoofdstuk bevat met name een hervorming om de identificatie van gebieden die in aanmerking komen voor versnelling te vergemakkelijken, wat naar verwachting de installatie van nieuwe hernieuwbare-energiecentrales en een investering in het gebruik van hernieuwbare energie zal stimuleren. Het hoofdstuk bevat ook een hervorming om een éénloketsysteem op te zetten, dat informatie en hulp biedt aan particulieren om systemen voor hernieuwbare energie te installeren en renovaties op het gebied van energie-efficiëntie te verrichten. Deze hervorming wordt aangevuld met een investering om zonne-energie in te zetten op woongebouwen en twee investeringen om de energie-efficiëntie in het land te verbeteren door respectievelijk openbare en particuliere gebouwen te renoveren.

- (47) De geraamde kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk die naar verwachting een grensoverschrijdende of meerlandendimensionale of een soortgelijk effect zullen hebben, vertegenwoordigen 96,5 % van de totale geraamde kosten van het hoofdstuk.

Bijdrage aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

- (48) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt e), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.5 van bijlage V daarbij, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of tot de aanpak van de uitdagingen die daaruit voortvloeien. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen vertegenwoordigen 44,1 % van de totale toewijzing voor het herstel- en veerkrachtplan en 96,5 % van de totale geraamde kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EU) 2021/241 is het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in overeenstemming met de informatie die is opgenomen in het nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030.
- (49) De klimaatambitie van het gewijzigde plan zonder het REPowerEU-hoofdstuk daalt licht ten opzichte van het oorspronkelijke plan, voornamelijk door het terugbrengen van het niveau van de vereiste uitvoering van sommige maatregelen als gevolg van de verlaging van de maximale financiële bijdrage die beschikbaar is voor Roemenië, en bedraagt 40,1 % van het gewijzigde plan, vergeleken met 41 % voor het oorspronkelijke plan.
- (50) Het REPowerEU-hoofdstuk omvat echter negen maatregelen die gericht zijn op het versnellen van de inzet van hernieuwbare energiebronnen, het tempo van renovaties op het gebied van energie-efficiëntie en de omscholing van de beroepsbevolking naar groene vaardigheden. Daarom overschrijdt de bijdrage aan de klimaatverandering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, de minimale klimaatdoelstelling van 37 % zoals bepaald in Verordening (EU) 2021/241. De maatregelen met betrekking tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, hebben een blijvend effect, aangezien de maatregelen gericht zijn op structurele veranderingen om de algehele afhankelijkheid van Roemenië van fossiele brandstoffen te verminderen en op grotere energiebesparingen door over te schakelen op groene technologieën, met name technologieën met betrekking tot hernieuwbare energiebronnen, energieopslag, energie-efficiëntie en decarbonisatie van de industrie. Hierdoor dragen ze ook bij aan het behalen van de streefdoelen voor 2030-2050 en de doelstelling van klimaatneutraliteit van de EU tegen 2050.

Bijdrage aan de digitale transitie

- (51) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.6 van bijlage V daarbij, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de digitale transitie of tot de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de doelstellingen inzake digitalisering zijn goed voor 21,8 % van de totale toewijzing voor het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VII bij die verordening beschreven methode.

- (52) De wijziging van het herstel- en veerkrachtplan had geen gevolgen voor de bijdrage ervan aan de digitale transitie wat betreft de gewijzigde maatregelen. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan levert nog steeds een aanzienlijke bijdrage aan de digitale transitie, onder andere door het ontwikkelen van de nodige infrastructuur (het opbouwen van connectiviteit, de cloud en het verbeteren van de cyberbeveiliging) voor zowel bedrijven als de overheid.
- (53) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting bijdragen aan de digitale transitie en het aanpakken van de daaruit voortvloeiende uitdagingen door middel van één hervorming en twee subinvesteringen. De hervorming heeft onder meer tot doel de digitalisering van het agentschap voor staatsdomeinen te ondersteunen. Eén subinvestering is gericht op het leveren van digitale oplossingen die de doeltreffendheid en snelheid van interventies op het elektriciteitstransmissienet verbeteren om onderbrekingen te verminderen. De tweede is bedoeld om het risico van cyberaanvallen op de IT-infrastructureur van de beheerder van het elektriciteitstransmissienet te beperken. Overeenkomstig artikel 21 quater, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 mogen hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de totale toewijzing voor het plan met het oog op de toepassing van het bij die verordening vastgestelde vereiste van het digitale streefcijfer.

Blijvend effect

- (54) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.7 van bijlage V daarbij, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Roemenië.
- (55) In het algemeen hebben de aanpassingen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan geen wezenlijk effect op de eerdere beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan wat betreft het blijvend effect van hervormingen om resultaten op de lange termijn en structurele verandering te bewerkstelligen.
- (56) In het herstel- en veerkrachtplan worden ook investeringen gehandhaafd waarvan verwacht wordt dat ze een blijvend effect zullen hebben en de groene en digitale transitie van de economie zullen ondersteunen. De digitale maatregelen in het herstel- en veerkrachtplan zijn bedoeld om het niveau van de digitalisering van de relevante instellingen te verhogen, wat naar verwachting een blijvend effect zal hebben op de kwaliteit van de dienstverlening, het ondernemingsklimaat en het optimale gebruik van overheidsgegevens.
- (57) Tot slot wordt verwacht dat het REPowerEU-hoofdstuk van Roemenië ook een blijvend effect zal hebben en het Roemeense energiebeleid ook na de looptijd van het herstel- en veerkrachtplan vorm zal geven, door te helpen het verbruik van fossiele brandstoffen en de broeikasgasemissies te verminderen en de decarbonisatie en het gebruik van hernieuwbare energie te vergroten.

Monitoring en uitvoering

- (58) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.8 van bijlage V daarbij, zijn de regelingen die worden voorgesteld in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, passend (score A) om te zorgen voor de doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.

- (59) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan worden duidelijk de bestaande regelingen beschreven die een effectieve coördinatie en uitvoering garanderen. Het ministerie van Investerings en Europese Projecten (“MIPE”) behoudt zijn rol als nationale coördinator die belast is met de algemene uitvoering van het plan. Sinds de vaststelling van het uitvoeringsbesluit van de Raad tot goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië heeft het ministerie de administratieve capaciteit van zijn gespecialiseerde structuur versterkt door middel van een interne reorganisatie en een uitbreiding van het personeelsbestand. De coördinatie op hoog niveau wordt nog steeds verzorgd door het interministerieel comité voor de coördinatie van het plan, dat nauw samenwerkt met het MIPE.
- (60) Hoewel de initiële uitvoeringsregelingen van kracht blijven, omvat het REPowerEU-hoofdstuk verschillende nieuwe uitvoerende instanties naast andere die al praktijkervaring hebben met de specifieke kenmerken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat, met name gezien de ambitie van het plan, de uitvoering een uitdaging blijft en nauwlettend moet worden gemonitord.
- (61) Het toezicht- en rapportagemechanisme is adequaat en betrouwbaar. Het MIPE blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de geboekte vooruitgang voor elke mijlpaal en elk streefdoel, evenals voor de rapportage over het bereiken van mijlpalen en streefdoelen op basis van de informatie die door de uitvoerende instanties wordt verstrekt. Alle gewijzigde maatregelen in het plan en in het aanvullende REPowerEU-hoofdstuk bevatten een adequaat aantal mijlpalen en streefdoelen, die realistisch en duidelijk gedefinieerd zijn om ervoor te zorgen dat de voortgang bij de uitvoering van het plan robuust kan worden gemonitord. De mijlpalen en streefdoelen zijn ook relevant voor reeds voltooide maatregelen die in aanmerking komen uit hoofde van artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Om een betalingsverzoek te kunnen rechtvaardigen, moeten deze mijlpalen en streefdoelen in de loop van de tijd op bevredigende wijze worden bereikt.

Kosten

- (62) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.9 van bijlage V daarbij, is de motivering die in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, verstrekt wordt voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt het met het kostenefficiëntiebeginsel, en staan de kosten in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.
- (63) Roemenië heeft individuele kostenramingen verstrekt voor alle nieuwe maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk. Afgezien van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zijn er geen nieuwe maatregelen. Over het algemeen zorgen de aannames die Roemenië heeft gebruikt voor de kostenraming van de nieuwe maatregelen, voor een redelijke onderbouwing en methodologie. De motivering die voor de nieuwe maatregelen wordt verstrekt, is in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt met het kostenefficiëntiebeginsel en staat in verhouding tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen. Voor een deel van de nieuwe maatregelen hadden verdere motiveringen en gedetailleerde informatie over ramingen ervoor kunnen zorgen dat er meer zekerheid was dat de kosten redelijk en aannemelijk zijn. Aangezien voor deze kostenramingen de gebruikte methodologie niet voldoende wordt toegelicht en het verband tussen de motivering en de kosten zelf soms niet volledig

duidelijk is, krijgt het criterium voor kostenbeoordeling een gemiddelde score. In het geval van gewijzigde maatregelen is er voldoende informatie verstrekt om de evenredigheid van de wijzigingen in de kostenramingen of bijbehorende streefdoelen te rechtvaardigen. De beoordeling van de redelijkheid en aannemelijkheid van de kosten van de maatregelen, die nu gewijzigd zijn, is niet veranderd ten opzichte van de oorspronkelijke beoordeling van deze maatregelen. De totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan zijn evenredig met de verwachte sociale en economische gevolgen van de beoogde maatregelen. Tot slot zijn de geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel en staan zij in verhouding tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen.

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

- (64) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van en criterium 2.10 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 werden de in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk voorgestelde regelingen als passend (score A) beoordeeld om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die afkomstig zijn van de faciliteit te voorkomen, op te sporen en recht te zetten, waaronder regelingen die gericht zijn op het voorkomen van dubbele financiering van de faciliteit en andere Unieprogramma's. Dit laat de toepassing onverlet van andere instrumenten om de naleving van het Unierecht te bevorderen en te handhaven, onder meer voor het voorkomen, opsporen en rechtzetten van corruptie, fraude en belangenconflicten, en het beschermen van de begroting van de Unie overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad⁶.
- (65) In de oorspronkelijke beoordeling werd geconcludeerd dat de door Roemenië voorgestelde controle- en auditregelingen adequaat zijn (score A) uit hoofde van criterium 2.10 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, mits tijdig wordt voldaan aan twee mijlpalen met betrekking tot een gegevensopslagsysteem voor het toezicht op de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan en de goedkeuring van het wettelijke mandaat voor de belangrijkste instellingen in Roemenië die betrokken zijn bij de uitvoering van het plan. Het ministerie van Investerings- en Europese Projecten heeft de algemene verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan en moet namens alle uitvoerende instanties antwoorden geven als het gaat om de operationele en administratieve aspecten van het plan. De auditautoriteit van de Rekenkamer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van audits met betrekking tot aanvragen voor financiële middelen en het documenteren en verwezenlijken van de streefdoelen en mijlpalen.
- (66) Sinds de oorspronkelijke beoordeling heeft de Commissie toegang gehad tot informatie over de daadwerkelijke uitvoering van het audit- en controlesysteem van Roemenië. Dit omvat de voorlopige bevindingen van de audit van de Commissie in Roemenië over de bescherming van de financiële belangen van de Unie.
- (67) In het licht van deze informatie is de Commissie van oordeel dat het internecontrolesysteem van het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië over het algemeen toereikend is.

⁶ Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1).

Samenhang van het herstel- en veerkrachtplan

- (68) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.11 van bijlage V daarbij, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van projecten voor hervormingen en overheidsinvesteringen die samenhangende acties vormen.
- (69) De wijzigingen hebben geen invloed op de algemene samenhang van het plan. Voor alle belangrijke gebieden in het herstel- en veerkrachtplan – groene economie, onderwijs, ondernemingsklimaat, gezondheid, sociale inclusie, openbaar bestuur en digitalisering – zijn de componenten opgebouwd rond consistente pakketten van zowel hervormingen als investeringen, met maatregelen die elkaar wederzijds versterken of aanvullen. Er bestaan ook synergieën tussen de verschillende componenten en geen enkele maatregel is strijdig met of ondermijnt de effectiviteit van een andere maatregel. De belangrijkste aandachtspunten van het Roemeense herstel- en veerkrachtplan zijn ongewijzigd: groene transitie en digitale transformatie blijven centraal staan, waarbij de groene hervormingen en investeringen uit de componenten van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan worden versterkt door de nieuwe maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk. Digitale hervormingen en investeringen zijn nog altijd gericht op het ondersteunen van de terreinen met de grootste investeringskloven, zoals digitalisering van overheidsdiensten en scholen. De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zijn in overeenstemming met het Roemeense beleid dat erop gericht is broeikasgasemissies terug te dringen en het aandeel van hernieuwbare energiebronnen te vergroten. Deze maatregelen versterken ook de maatregelen in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan voor energie-efficiëntie en versterking van het elektriciteitsnetwerk, aangezien ze gericht zijn op het vergroten van het aandeel van de productie van hernieuwbare energie en het verlagen van de vraag naar energie.

Gelijkheid

- (70) Het gewijzigde plan bevat nog steeds een reeks maatregelen die naar verwachting zullen bijdragen aan het aanpakken van de uitdagingen van het land op het gebied van gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen. In het REPowerEU-hoofdstuk wordt bij de maatregel voor de renovatie van eengezinswoningen prioriteit gegeven aan huiseigenaren die te maken hebben met energiearmoede en kwetsbare energieverbruikers, en er wordt dus verwacht dat deze zal bijdragen aan gelijke kansen voor alle bevolkingsgroepen.

Raadplegingsproces

- (71) Bij de voorbereiding van het REPowerEU-hoofdstuk werden relevante belanghebbenden geraadpleegd. Er werd een interministeriële werkgroep opgericht om het plan voor te bereiden. Het ontwerp van het REPowerEU-hoofdstuk werd voorgelegd aan het toezichtcomité van het herstel- en veerkrachtplan, bestaande uit vertegenwoordigers van overheidsorganisaties, vertegenwoordigers van vakbonden en werkgevers, vertegenwoordigers van verenigingen van lokale overheden (Nationale Unie van districtsraden van Roemenië, Vereniging van gemeenten van Roemenië, Vereniging van gemeenten van Roemenië, Vereniging van steden van Roemenië en Vereniging van gemeenten van Roemenië en Vereniging van gemeenten van Roemenië), evenals vertegenwoordigers van de Economische en Sociale Raad. Zij werden in de gelegenheid gesteld om opmerkingen te maken. In maart werd een openbare raadpleging gehouden, evenals een openbaar evenement met deelname van

vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en belanghebbenden. Opmerkingen en voorstellen werden door belanghebbenden naar het MIPE gestuurd. Na deze raadplegingen werd een nieuwe versie van het hoofdstuk opgesteld.

- (72) Om te zorgen voor draagvlak bij de desbetreffende actoren, is het van cruciaal belang dat alle betrokken lokale autoriteiten en belanghebbenden, waaronder de sociale partners, worden betrokken bij de uitvoering van de investeringen en hervormingen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk.

Positieve beoordeling

- (73) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, positief beoordeeld en concludeert dat het plan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241. Nu moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2, van, en bijlage V bij die verordening, de hervormings- en investeringsprojecten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun.

Financiële bijdrage

- (74) De totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan inclusief het REPowerEU-hoofdstuk van Roemenië worden geraamd op 28 511 575 220 EUR. Aangezien het bedrag van de geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de bijgewerkte maximale financiële bijdrage die voor Roemenië beschikbaar is, moet de overeenkomstig artikel 11 berekende financiële bijdrage die aan het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Roemenië, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, is toegewezen, 12 125 664 294 EUR bedragen.
- (75) Overeenkomstig artikel 21 bis, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 heeft Roemenië op 8 september 2023 een verzoek ingediend tot toewijzing van de in artikel 21 bis, lid 1, van die verordening bedoelde ontvangsten, die over de lidstaten worden verdeeld op basis van de indicatoren die zijn vastgesteld in de methode van bijlage IV bis bij Verordening (EU) 2021/241. De totale kosten van de in artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk worden geraamd op 2 017 474 050 EUR. Aangezien dit bedrag hoger is dan het voor Roemenië beschikbare toewijzingsaandeel, moet de aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun die voor Roemenië beschikbaar is, gelijk zijn aan het toewijzingsaandeel. Dit bedrag is gelijk aan 1 397 228 597 EUR.
- (76) Daarnaast heeft Roemenië overeenkomstig artikel 4 bis van Verordening (EU) 2021/1755⁷, een met redenen omkleed verzoek ingediend om zijn gehele resterende voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit, ten bedrage van 43 162 623 EUR, naar de faciliteit over te dragen. Dat bedrag moet beschikbaar worden gesteld om de hervormingen en investeringen in het

⁷ Verordening (EU) 2021/1755 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2021 tot oprichting van de reserve voor aanpassing aan de Brexit (PB L 357 van 8.10.2021, blz. 1).

REPowerEU-hoofdstuk te ondersteunen als aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun.

- (77) De totale financiële bijdrage die voor Roemenië beschikbaar is, moet 13 566 055 514 EUR bedragen.

Voorfinanciering voor REPowerEU

- (78) Roemenië heeft verzocht om de volgende financiering voor de uitvoering van zijn REPowerEU-hoofdstuk: overdracht van 43 162 623 EUR uit de voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit en 1 397 228 597 EUR uit de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad.
- (79) Voor deze bedragen heeft Roemenië op 8 september 2023 krachtens artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241 verzocht om 20 % van de gevraagde financiering voor te financieren. Onder voorbehoud van de beschikbare middelen moet die voorfinanciering ter beschikking van Roemenië worden gesteld, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met een overeenkomst tussen de Commissie en Roemenië overeenkomstig artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 (de “financieringsovereenkomst”).
- (80) Het Uitvoeringsbesluit ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1 van de Raad van 29 oktober 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Roemenië moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd. Voor de duidelijkheid moet de bijlage bij dat uitvoeringsbesluit volledig worden vervangen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Uitvoeringsbesluit (EU) ST 12319 2021, ST 12319 2021 ADD 1 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) De tekst van artikel 1 wordt vervangen door:

“Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Roemenië op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormings- en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.”;

- 2) In artikel 2 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

“1. De Unie stelt aan Roemenië een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 13 566 055 514 EUR⁸. Deze bijdrage omvat:

⁸ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Roemenië in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

- (a) een bedrag van 10 211 538 399 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om uiterlijk op 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (b) een bedrag van 1 914 125 895 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (c) een bedrag van 1 397 228 597 EUR⁹, overeenkomstig artikel 21 bis, lid 6, van Verordening (EU) 2021/241, uitsluitend voor de in artikel 21 quater van die verordening bedoelde maatregelen, met uitzondering van de in artikel 21 quater, lid 3, punt a), bedoelde maatregelen;
- (d) een bedrag van 43 162 623 EUR, overgeheveld van de reserve voor aanpassing aan de Brexit naar de faciliteit.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Roemenië in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Een bedrag van 1 851 159 668 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2021/241.

Een bedrag van 288 078 244 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241. Die voorfinanciering kan door de Commissie in maximaal twee tranches worden uitbetaald.

De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.”;

3) De bijlage wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2 Adressaat

Dit besluit is gericht tot Roemenië.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*

⁹ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Roemenië in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van bijlage IV bis bij die verordening.